

Aanpak versnelling energietransitie

- samen kiezen voor ruimte & energie -

Datum: september 2026

Door: het LOE i.o.



Inhoud

1	Aanleiding en urgentie	3
2	Doel van de uitwerking IBW	4
3	Wat is de interbestuurlijke werkwijze voor de energietransitie?	5
4	Uitgangspunten van de werkwijze	7
5	Resultaat van de uitwerking IBW	8
6	Aanpak: doorontwikkelen en leren in de praktijk	8
7	Organisatie en samenwerking	10
8	Governance	10
9	Budget	11
10	Communicatie	11
11	Implementatie van de aangescherpte werkwijze	12
12	Resultaten kort samengevat	13

1 Aanleiding en urgentie

Wonen, werken, verplaatsen. Voor alles wat we belangrijk vinden in het leven, hebben we energie nodig. Betaalbaar en betrouwbaar. Zodat de economie blijft bloeien. En we een leefbare wereld doorgeven, met schone lucht, een gezonde omgeving en een stabiel klimaat. De energietransitie is in volle gang. Maar de route naar het energiesysteem van de toekomst is complex. We hebben te maken met netcongestie, schaarse ruimte, een tekort aan personeel en langlopende procedures.

De verdere vormgeving van een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om scherpe keuzes en nauwe samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen, rijksoverheid, netbeheerders, bedrijven en maatschappelijke partners. De urgentie en complexiteit van de opgave nemen toe: vraag, infrastructuur, aanbod en opslag van energie moeten in samenhang worden ontwikkeld. De ruimte is schaars en onderlinge afhankelijkheden op gemeentelijk, regionaal, provinciaal en rijksniveau zijn vaak onvoldoende in beeld. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan duidelijkheid voor uitvoerende partijen en eindgebruikers.



Daartoe is het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) opgesteld. Het NPE is een langetermijnvisie op het toekomstige energiesysteem en daarin maakt het kabinet richtinggevende keuzes op basis van de acht publieke belangen die de basis leggen voor

de ontwikkeling van een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem. Dit energiesysteem stelt alle sectoren in Nederland in staat om te verduurzamen en is daarmee het fundament onder een klimaatneutrale en weerbare samenleving. De Tweede Kamer heeft in december 2023 het eerste NPE voor de komende 5 jaar vastgesteld. Het kabinet zal het NPE elke vijf jaar herzien op basis van de laatste ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht. In 2026 wordt het NPE tussentijds geactualiseerd. In 2029 vindt de eerste volledige herziening plaats.

Naast de nationale opgave is ook de provinciale, regionale en gemeentelijke opgave van belang, zoals vastgelegd in provinciale en gemeentelijke plannen en beleid (onder andere Energievisies, Omgevingsvisies, pMIEK, RES'en, Warmteprogramma's etc.).

Hoewel er op veel plekken intensief en planmatig wordt samengewerkt tussen overheden, netbeheerders en maatschappelijke partners, blijkt in de praktijk dat er nog veel onduidelijkheid is over de plannen en de onderliggende data, de uitvoering van die plannen en wie daarin welke rollen en verantwoordelijkheden heeft. Ook zijn de randvoorwaarden voor uitvoering nog niet op orde. Daardoor vertraagt de uitvoering. De noodzaak groeit daarom om bestaande samenwerking meer eenduidig te organiseren zodat er meer samenhang, voorspelbaarheid en snelheid in de uitvoering komt. Dat gebeurt door het doorontwikkelen van de bestaande bestuurlijke werkwijzen, waarbij lopende trajecten en werkzaamheden gewoon doorgaan en waar mogelijk worden meegenomen of opgaan in de aangescherpte werkwijze.

Het aanscherpen van de bestaande werkwijze is geen theoretische exercitie maar wordt ontwikkeld door te doen. Er wordt gewerkt met vier pilots: om in de praktijk te leren wat werkt, welke afspraken nodig zijn en hoe samenwerking het beste vorm kan krijgen. Daarmee wordt voorkomen dat vooraf keuzes worden vastgelegd die in de praktijk onvoldoende werkbaar blijken.

- ➔ Dit Plan van Aanpak IBW is een belangrijke mijlpaal in de samenwerking tussen rijk (EZK&BZK), provincies, gemeenten, waterschappen en netbeheerders in de energietransitie. De samenwerkingspartners gaan gedreven aan de slag met pilots en verdere ontwikkeling van de werkwijze om gezamenlijk tot concrete energieafspraken te komen.

2 Doel van de uitwerking IBW

Het rijk geeft via NPE en PEH de kaders en de opgaves voor de vier energieketens (elektriciteit, warmte, koolstof en waterstof) voor de ontwikkeling van het toekomstig energiesysteem. Via de interbestuurlijke werkwijze wordt dit op decentraal niveau doorvertaald en uitvoering aangegeven.

Het doel van dit plan van aanpak is te komen tot een gedragen, praktisch toepasbare en lerende werkwijze voor samenwerking tussen overheden, netbeheerders en andere belanghebbenden binnen het decentrale energiesysteem.

De werkwijze moet bijdragen aan:

- Meer eenduidigheid in taal, gebruik van data en werkwijzen;
- Duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden;
- Navolgbare besluitvorming, monitoring en verantwoording daarover;
- Langjarig wederzijds commitment op de uitvoering van gemaakte afspraken;
- Effectievere en voorspelbaardere samenwerking in de uitvoering.

3 Wat is de interbestuurlijke werkwijze voor de energietransitie?

De interbestuurlijke werkwijze is erop gericht om als gemeenten, provincies, waterschappen, rijk, netbeheerders en andere belanghebbenden te komen tot realisatie van het toekomstige energiesysteem, in lijn met het NPE. De werkwijze bevat het volgen van een gezamenlijke cyclus die leidt tot realisatie van concrete, samenhangende, wederkerige en langjarige energieafspraken tussen het rijk, decentrale overheden, netbeheerders en andere belanghebbenden.

De kern van de wederkerige energieafspraken is dat er integrale keuzes worden gemaakt over het toekomstig energiesysteem waarbij de impact van te nemen keuzes op onder meer de energiedragers, infrastructuur, ruimte, middelen en mensen op verschillende schaalniveaus inzichtelijk is en deze keuzes tot realisatie kunnen komen. Daarnaast moeten de afspraken zodanig worden gemaakt dat het realiseren hiervan ook gemonitord en verantwoord kan worden. Aan de basis van de energieafspraken tussen de overheden liggen gemeentelijke en provinciale energiebeelden met inzicht in de ruimtelijke impact daarvan, gebiedsuitwerkingen op diverse schaalniveaus en de randvoorwaarden om tot uitvoering te komen. Deze producten worden opgesteld met onder meer betrokkenheid van de waterschappen en netbeheerders.

Gemeentelijke en provinciale energiebeelden zijn noodzakelijk om maatschappelijke, sociale en gebiedsgerichte afwegingen volwaardig te kunnen integreren in de ontwikkeling van het meer energiesysteem. Om te komen tot een energiebeeld op gemeentelijk en provinciaal schaalniveau is het belangrijk dat de energiebeelden van gemeenten en provincies een bepaalde uniformiteit hebben waardoor ze tot op nationaal niveau optelbaar en vergelijkbaar zijn. Een energiebeeld geeft per gebied aan hoe het duurzame aanbod van verschillende energiedragers en de energie-infrastructuur in 2040 en 2050 aansluit bij de energievraag in dat gebied vanuit wonen,

werken en vervoer. Waarbij het uitgangspunt is dat vraag en aanbod van energie in tijd en plaats op een zo laag mogelijk schaalniveau op elkaar aansluit om zo min mogelijk transportcapaciteit nodig te hebben.



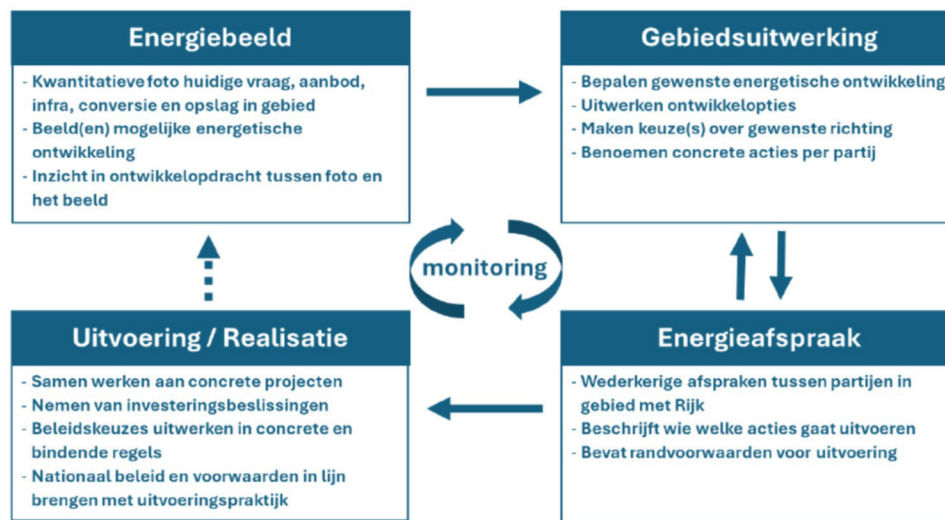
Een energiebeeld vormt de basis van de gebiedsuitwerkingen waarbij gekeken wordt wat er aan keuzes en afspraken nodig is om vraag en duurzaam aanbod in de toekomst goed op elkaar te laten aansluiten, waarbij ruimtelijke inpasbaarheid een grote rol speelt.

Dit alles is er uiteindelijk op gericht om goed onderbouwde, langjarige en wederzijdse energieafspraken te maken tussen het rijk en (waar van toepassing) provincies, gemeenten, waterschappen, netbeheerders en andere belanghebbenden. Met het maken van de energieafspraken worden op decentraal niveau doelen en opgaves vastgelegd, met het NPE en PEH als kaders. In vier pilots wordt onderzocht wat onder energieafspraken moet worden verstaan, wie welke rol en verantwoordelijkheden daarin heeft en wat wordt verstaan onder de wederkerigheid van de gemaakte afspraken. De democratische legitimiteit van de afspraken is daarbij van belang omdat energieafspraken direct kunnen doorwerken in onder meer ruimtelijke keuzes, woningbouw, warmteprogramma's, omgevingsbeleid en investeringsbeslissingen.

Bij het maken van de afspraken wordt ook aandacht gegeven aan de periodieke monitoring van deze afspraken, om zo voortgang te houden op de realisatie van gemaakte afspraken.

De cyclus van de interbestuurlijke werkwijze herhaalt zich in lijn met de herijking NPE (iedere 5 jaar).

Afspraken over interbestuurlijke werkwijze



Naast het Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie (LOE i.o.) ondersteunen ook energieregio's en energyboards bij deze doorontwikkeling van de interbestuurlijke werkwijze. Hier komen beleid en uitvoering in het gebied samen en wordt de besluitvorming voorbereid in afstemming tussen overheden, netbeheerders, bedrijven, maatschappelijke organisaties en energie- en warmtegemeenschappen. Daarnaast blijft maatwerk per gebied essentieel, gezien de verschillen in opgave en mogelijkheden. De rol die de energyboard of energieregio in dit traject heeft, kan verschillen per provincie. Het is aan de gemeenten en provincies samen met de energyboards en energieregio's om de doorontwikkeling vorm te geven en goede onderlinge afspraken te maken over wie welke rollen en verantwoordelijkheden heeft. Op basis van de vier pilots wordt een voorstel ontwikkeld voor de onderwerpen waarover afspraken kunnen worden gemaakt.

4 Uitgangspunten van de werkwijze

Bij de doorontwikkeling van de interbestuurlijke werkwijze voor de energietransitie worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De werkwijze streeft naar uniformiteit waar mogelijk en maatwerk waar nodig;
- De werkwijze bouwt voort op bestaande samenwerking;
- Bestaande initiatieven en planproducten behouden hun waarde en worden waar mogelijk geïntegreerd in de aangescherpte werkwijze;
- Rollen, verantwoordelijkheden en escalatielijnen worden expliciet(er) gemaakt;
- De werkwijze wordt stapsgewijs ontwikkeld;

- Leren in de praktijk staat centraal.

De interbestuurlijke werkwijze is daarmee een richtlijn en geen dogma. De werkwijze zal regelmatig worden geëvalueerd in de praktijk en worden aangepast waar nodig.

5 Resultaat van de uitwerking IBW

Het resultaat van de aangescherpte uitwerking van de IBW bestaat uit procesbeschrijvingen en formats voor elk van de onderdelen: energiebeelden, gebiedsuitwerkingen, energieafspraken, uitvoering/realisatie en monitoring. Dit alles met ruimte voor maatwerk op inhoud en proces.

In de procesbeschrijving voor het betreffende onderdeel wordt opgenomen wat met het proces wordt beoogd, hoe het tot stand komt, wie welke rol heeft en wat het opstellen vraagt qua tijd en capaciteit. Daarbinnen is er de ruimte voor overheden en netbeheerders om het proces zo in te richten dat het voortbouwt op wat er al is, en aansluit bij de karakteristieken, (bestuurlijke) cultuur en specifieke opgaven in het gebied.

In het format wordt opgenomen welke minimale informatie in het onderdeel moet staan. Ook dit richt zich op het minimale wat nodig is om te komen tot vergelijkbare en optelbare onderdelen waarover interbestuurlijke afspraken kunnen worden gemaakt.

Het eindpunt van het doorontwikkelen van de interbestuurlijke werkwijze ligt in 2028. Dan liggen er procesbeschrijvingen en formats voor zowel energiebeelden, gebiedsuitwerkingen, energieafspraken, uitvoering/realisatie als monitoring, die door alle belanghebbenden kunnen worden gebruikt. Met één brede basis voor uniformiteit en optelbaarheid. Daarnaast is per onderdeel bij benadering inzicht in hoeveel middelen en capaciteit van gemeenten, provincie en regio nodig is om tot een resultaat te komen.

6 Aanpak: doorontwikkelen en leren in de praktijk

De periode 2026-2028 staat in het teken van het ontwikkelend leren van de interbestuurlijke werkwijze door voor ieder onderdeel één procesbeschrijving en format uit te werken aan de hand van de ervaringen uit de vier pilots, en deze inzichten te gebruiken in de andere gebieden.

De uitwerking is gestart in 2026 met de ontwikkeling van vier pilots voor energiebeelden. In deze vier pilots (Limburg, Utrecht, Overijssel en Gelderland) wordt met verschillende bestuurslagen ervaring opgedaan in hoe uniforme en tot provinciaal en nationaal niveau optelbare energiebeelden kunnen worden opgesteld en de leervragen die daaruit

voortkomen. Ook wordt gekeken naar ervaringen met soortgelijke energiebeelden elders in het land.

Voor de gebiedsuitwerkingen, energieafspraken en monitoring daarvan werken we in 2026 de eerste theoretische contouren uit. Het streven is om in 2027 met (bij voorkeur dezelfde) vier pilots gebiedsuitwerkingen, energieafspraken en monitoring in de praktijk verder uit te werken. Eind 2027 kunnen er dan concept energieafspraken worden gemaakt met deze vier pilotgebieden. Cruciaal hierbij is dat het niet alleen over energie gaat, maar ook over ruimtelijke ordening. De energieafspraken staan niet op zich, maar zijn onderdeel van een bredere sturing op het energiesysteem binnen het omgevingsbeleid. Het doel van de eerste ronde IBW is om eind 2028 landsdekkende energieafspraken te maken, die samenhangen met de herijking van het NPE. De doorlooptijd hiervoor, 2027-2028, is relatief kort voor een dergelijk complex proces. Daarom is focus nodig.

De pilots zijn nadrukkelijk bedoeld om in de praktijkervaring op te doen met de werkwijze zoals partijen die met elkaar aan het ontwikkelen zijn. Daarmee wordt voorkomen dat vooraf een werkwijze wordt ontwikkeld die in de uitvoering onvoldoende werkbaar blijkt.

Mijlpalenplanning

2026

- ✓ 5 werkconferenties in 5 verschillende regio's
- ✓ Energiebeelden voor de 4 pilotgebieden Limburg, Overijssel, Gelderland en Utrecht
- ✓ Procesbeschrijving en format voor energiebeelden
- ✓ Theoretische uitwerking van wat moet worden verstaan onder gebiedsuitwerking, energieafspraken en monitoring daarvan en welke leervragen er zijn voor de pilots.

2027

- ✓ Gebiedsuitwerkingen op verschillende schaalniveaus en concept energieafspraken voor de 4 lopende pilotgebieden energiebeelden
- ✓ Procesbeschrijving en format voor de gebiedsuitwerkingen, energieafspraken en monitoring
- ✓ 5 werkconferenties in 5 verschillende regio's
- ✓ Uitwerking en oplevering energiebeelden in overige gemeenten en provincies.

2028

- ✓ Gebiedsuitwerking in de overige gemeenten en provincies.

- ✓ 5 werkconferenties in 5 verschillende regio's
- ✓ Wederkerige energieafspraken tussen gemeenten, provincies, netbeheerders en rijksoverheid op in ieder geval op 12 provinciaal schaalniveau's, waar nodig aangevuld met nadere afspraken voor specifieke energieopgaven.
- ✓ Waar van toepassing aanscherping van de methodieken en formats voor energiebeelden, gebiedsuitwerking, energieafspraken, uitvoering/realisatie en monitoring, inclusief vaststelling daarvan.

2029

- ✓ Oplevering herijking Nationaal Plan Energiesysteem.
- ✓ Start volgende ronde IBW: energiebeelden, gebiedsuitwerking, energieafspraken

7 Organisatie en samenwerking

De aangescherpte interbestuurlijke werkwijze wordt in theorie ontwikkeld door IPO, VNG, UvW, netbeheerders, EZK en BZK met procesbegeleiding en inhoudelijke ondersteuning van het Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie in oprichting. Het LOE i.o. bestaat uit NP RES, SP IPE en NPLW. Daarna (en parallel) wordt de theorie in praktijk gebracht.

Gemeenten en provincies zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de energiebeelden en gebiedsuitwerkingen. Het maken van energieafspraken en de monitoring daarvan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onder meer rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en netbeheerders. Dit gebeurt zoveel mogelijk met capaciteit uit de eigen organisatie om zo kennis en kunde te borgen. Energieregio's en energyboards kunnen door gemeenten of provincie gevraagd worden om hierbij te ondersteunen.

Het LOE i.o. is verantwoordelijk voor regie op de uitvoering van dit plan van aanpak. Het transitieteam levert onder meer procesbegeleiding van de pilots, inhoudelijke ondersteuning op het gebied van (geo)data, monitoring, informatievoorziening, communicatie, organiseert afstemming door middel van de 5 werkconferenties en stelt per onderdeel de procesbeschrijving en format op. Dit wordt in samenwerking gedaan met medewerkers van IPO, VNG, UvW, netbeheerders, EZK, BZK en RVO.

8 Governance

Nadat het OGB in september 2026 met dit plan van aanpak akkoord is, zijn de opdrachtgevers van LOE i.o. verantwoordelijk voor de aansturing van dit plan van aanpak. Het Opdrachtgevend Beraad van LOE i.o. stelt, waar van toepassing, de middelen beschikbaar, bewaakt de voortgang en besluit of de procesbeschrijvingen en

formats per onderdeel kunnen worden vrijgegeven voor implementatie bij de overige provinciale gebieden. Het BO KE wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van de uitwerking van dit plan van aanpak.

9 Budget

Dit plan van aanpak is gericht op theoretische en praktische aanscherping van de interbestuurlijke werkwijze (met behulp van pilots) en het maken van procesbeschrijvingen en formats van ieder onderdeel van de cyclus. Gemeenten en provincies leveren daarvoor zelf kennis en capaciteit en worden in de pilotfase (2026-2027) ondersteund door de energieregio's, energyboards, expertpools van NP RES en het LOE i.o.

Voor de uitwerking van dit plan van aanpak worden voor 2027 en 2028 de volgende kosten voorzien:

- ➔ Procesbegeleidingskosten van LOE i.o.,
- ➔ Ondersteuningskosten voor gemeenten, provincies, rijk, waterschappen en netbeheerders bij het opstellen van de energiebeelden, gebiedsuitwerkingen en energieafspraken (vooral voor het regelen van capaciteit die dit in de ontwikkelfase bij iedereen zal kosten)
- ➔ Ontwikkeling van voor iedereen beschikbare tooling voor data, geodata, monitoring en informatievoorziening opdat de verschillende soorten uitwerkingen vergelijkbaar en optelbaar blijven en er optimaal kan worden samengewerkt.

Deze aanpak kost capaciteit en behoeft middelen. Beiden zijn schaars. De opdrachtgevers zetten zich in om gezamenlijk keuzes te maken in hoe de huidige capaciteit en middelen effectief in te zetten om IBW door te ontwikkelen.

10 Communicatie

Een zorgvuldige en gezamenlijke communicatieaanpak is essentieel voor het draagvlak en de verdere ontwikkeling van de interbestuurlijke werkwijze. Daarbij is het belangrijk om helder uit te leggen waarom de doorontwikkeling nodig is, hoe deze zich verhoudt tot bestaande trajecten en wat partijen hiervan in de praktijk mogen verwachten.

Voor de zomer is met vertegenwoordigers van ministeries, VNG, IPO en de Unie van Waterschappen een narratief “Grip op Energie” opgesteld. Dit narratief gaat over het NPE, de decentrale energietransitie en de interbestuurlijke werkwijze. De doelgroep hiervan bestaat uit raadsleden, leden van Provinciale Staten en Kamerleden. Op basis van het narratief is deze zomer een visuele vertaling ontwikkeld.

Deze explainervideo wordt breed verspreid, ook door leden van het BO KE. Voor ambtenaren en bestuurders van gemeenten, provincies, waterschappen, rijk, netbeheerders en andere belanghebbenden wordt een periodieke nieuwsbrief opgesteld waarin de voortgang van de verdere uitwerking en doorontwikkeling van de IBW wordt weergegeven.

Daarnaast presenteren de procesbegeleiders van de werkgroepen en de kwartiermaker regelmatig de beoogde werkwijze tijdens bijeenkomsten over de energietransitie.

In de communicatie wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan:

- Het nut en de noodzaak van een gezamenlijke werkwijze;
- Het feit dat bestaande werkzaamheden en trajecten doorgaan;
- Het lerende karakter van de aanpak;
- De ruimte voor maatwerk;
- En de meerwaarde van meer eenduidigheid, voorspelbaarheid en gezamenlijke afspraken.

Hiermee wordt beoogd om gedurende het traject bestuurlijk en ambtelijk draagvlak te behouden en tegelijkertijd ruimte te bieden voor voortschrijdend inzicht vanuit de praktijk.

11 Implementatie van de aangescherpte werkwijze

De interbestuurlijke werkwijze is een doorontwikkeling van bestaande werkwijzen. Het uitwerken van deze werkwijze vergt een proces van ontwikkelend leren: partijen doen stap voor stap ervaring op, scherpen inzichten aan en verbeteren hun werkwijze op basis van praktijkervaringen.

Ondertussen wordt doorgegaan met het ontwikkelen van al bestaande planproducten zoals energievisies, pMIEK's, warmteprogramma's etc. Hoe deze producten zich precies verhouden tot de aangescherpte interbestuurlijke werkwijze (en vice versa) zal duidelijk worden in de pilots. Dan kan worden beoordeeld of en in hoeverre bestaande planproducten in de aangescherpte werkwijze kunnen worden opgenomen, of waar verdere onderlinge afstemming op nodig is. En soms zullen wellicht nieuwe of andere producten nodig zijn.

De implementatie van de doorontwikkelde interbestuurlijke werkwijze in de gemeenten en provincies buiten de pilots vindt plaats volgens onderstaande werkwijze:

Bij de aanscherping van de werkwijze wordt gebruik gemaakt van ervaringen van gemeenten, regio's en provincies met soortgelijke werkwijzen. We betrekken daarmee

ook anderen buiten de pilots, onder meer door middel van de werkconferenties in de regio's. Door deze betrokkenheid zullen zij gaandeweg waarschijnlijk steeds meer in lijn met de aangescherpte werkwijze gaan werken.

Na de oplevering van de procesbeschrijving en format van een onderdeel, wordt deze na vaststelling in het Opdrachtgevend Beraad van LOE i.o. breed beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies. Provincies en gemeenten kunnen hier vervolgens mee aan de slag. Begin 2027 kunnen de overige provincies en gemeenten starten met het maken van energiebeelden op in ieder geval provinciaal en waar gewenst ook gemeentelijk of regionaal schaalniveau. Deze kunnen in 2027 gereed zijn. Daarna kunnen gebiedsuitwerkingen worden opgesteld en eind 2028 energieafspraken worden gemaakt. Idealiter heeft het rijk dan landsdekkend wederkerige energieafspraken met gemeenten, provincies en netbeheerders gemaakt, op in ieder geval provinciaal schaalniveau, waar nodig aangevuld met nadere afspraken voor specifieke gebieden.

Dit levert dan ook input voor de herijking van het NPE in 2029.



12 Resultaten kort samengevat

2026	Energiebeelden gereed bij provincie en gemeenten van 4 pilots, start uitwerking gebiedsuitwerkingen Procesbeschrijving en format energiebeelden gereed en breed beschikbaar Eerste theoretische contouren gebiedsuitwerking en energieafspraken ten behoeve van pilots
------	--

	Actualisatie NPE
2027	Gebiedsuitwerkingen en concept energieafspraken in pilotgebieden. Procesbeschrijving en format gebiedsuitwerkingen, energieafspraken en monitoring gereed en breed beschikbaar. Energiebeelden gereed bij overige provincies en gemeenten, start gebiedsuitwerkingen
2028	Gebiedsuitwerkingen in de overige gebieden buiten de pilots. Bestuurlijke energieafspraken tussen rijk, provincies, gemeenten, netbeheerders en overige partijen op in ieder geval provinciaal schaalniveau, waar nodig aangevuld met nadere afspraken voor specifieke gebieden. Inrichting monitoringssystematiek.
2029	Herijking NPE

13 Colofon

Het plan van aanpak uitwerking IBW voor de decentrale energietransitie is een uitgave van:



Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie i.o. (LOE i.o.)

Postbus 93218

2509 AE Den Haag

Meer informatie: www.nplw.nl/loe & mailadres: d.buis@minezk.nl

Publicatie: september 2026

Het LOE i.o. is ontstaan uit een krachtenbundeling van de volgende programma's:

